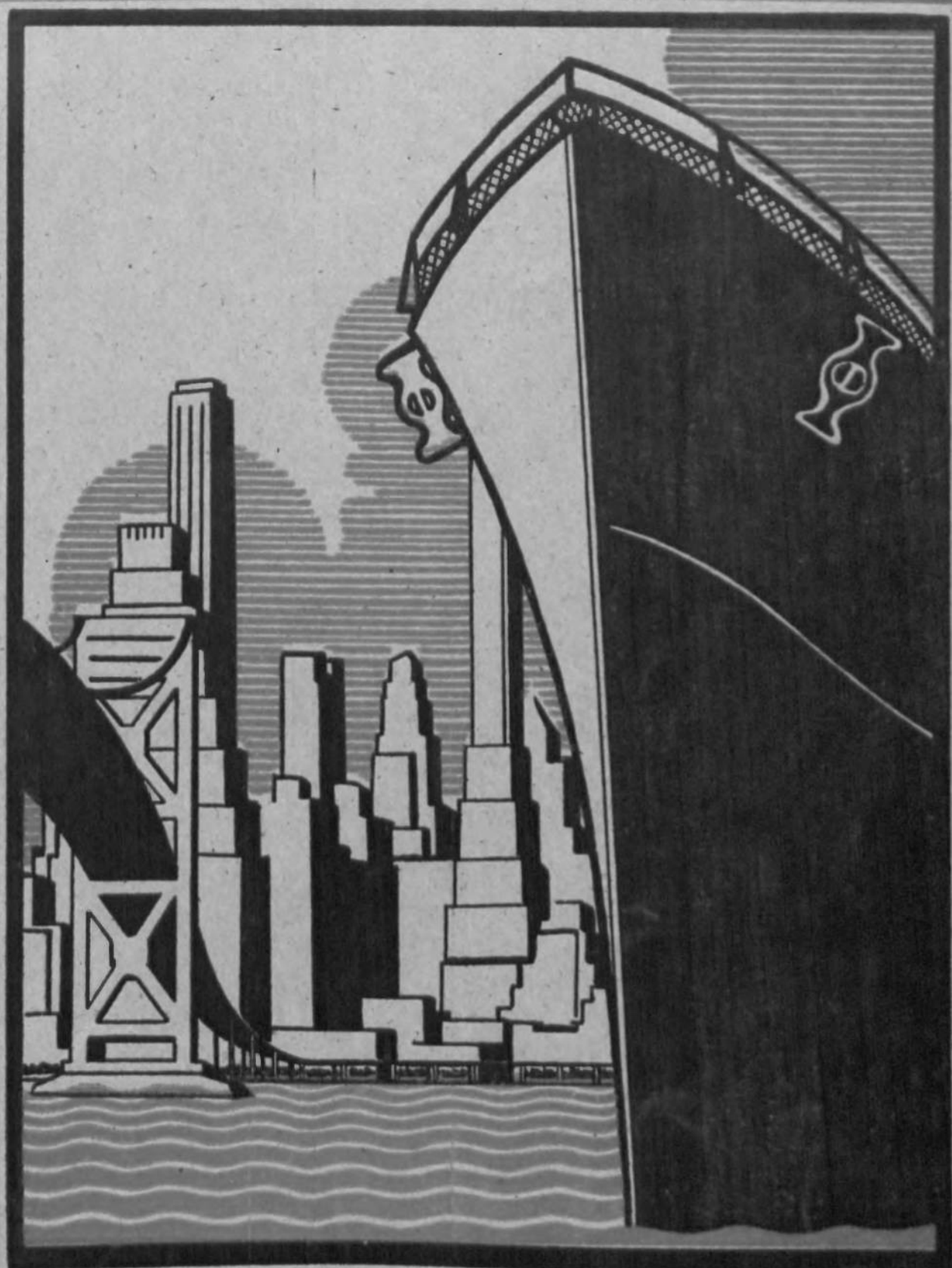

Число 3

М. Дум.

ЦІНА 5 МАРОК

ПІДРОБЛЕННЯ

XX
 СПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕСЕЛЕННЯ.
 XXX

Тяжка недоля вигнала нас, українських емігрантів, з рідних земель і не дає нам змоги до них зараз повернутися.

Ми вийшли з рідних земель на чужину не тому, що не любимо своєї батьківщини або сайдуємо до життя і боротьби нашого народу. Ні, ми вийшли не для крадих заробітків чи легкого життя, але свідомо пішли на злидні й горе, покинули все, що мали, пішли на повну невідомість, безправ'я і поневірення, словом пішли на скитальщину саме тому, що ми гаряче любимо свою батьківщину, боїмо її поневолення і стражданнями і хочемо зберегти та пронести в світ наші національні скарги і святощі, збереження яких у себе, на поневоленій батьківщині створювало для нас умови гірші від скитальщини і зрештою стало зовсім неможливим.

Ці святощі для нас: наша національна ідея і свідомість, наша віра, наша мова, наша культура, наша національна мораль і сумління та правда про наш обманутий і оббріханий та захатований нарід.

За те, що ми носимо в собі ті святощі та змагалися за їх збереження краю рідному і зараз змагаємося за це й тут, нам загрожує в поневоленій чужинцями батьківщині неволя і смерть. Тому ми не можемо зараз туди повернутися, хоч поворот на вільну батьківщину був би для нас найбільшим щастям.

Отже перед нами стоїть питання: куди нам іти, де нам подітися?

Німеччина не є той терен де б ми могли назавжди осісти. Перше, ми були б тут стало атаковані тими політичними силами, що переслідують нас і тепер. Подруге, ставлення до нас німецького населення взагалі настільки недоброзичливе, або й вороже, що неможливо сподіватися нам на нормальне життя і нормальну господарчу діяльність в його оточенні. Такі настрої німців почасти легко зрозуміти: люди, що одверто ставили собі задання створити з нас "дінстфолк" /нарід-слугу/ і з цією метою тяжко нас гнітили, грабували і вичищували, тепер бояться, що ми будемо ворожим для них елементом в середині їх суспільства. З другого боку німецькі /і ненімецькі/ комуністи ненавидять нашу еміграцію за її протикомуністичне наставлення. Таким чином і націонал-соціалістичне підпіддя і комуністи посилено пропагують ворожі настрої проти емігрантів серед широких кіл населення та адміністративного і господарського апарату. Крім того, Західня Німеччина, де ми перебуваємо, дуже перенаселена в наслідок масового переїзду своїх німців з Чехословаччини, Польщі і Східної Європи до окупованої зони. І навіть самим німцям тут загрожує безробіття й стала харчова криза, а в таких умовах присутність чужоземців для них зовсім небажана.

За таких обставин кожний з емігрантів докладається в систему німецького народного господарства і потрапляє під заряд німецьких адміністративних та господарських чинників, зустрічається майже з однодушним несприятливим ставленням до себе і систематично нехтується в правах і можливостях в порівнянні з місцевим населенням. Німецьке народне господарство існує і очевидно, буде ще довгі роки існувати на засадах всебічного державного нормування. Нормується відкриття підприємств, розподіл сировини, матеріалів, палива, устаткування, зарплата і ціни на продукцію, нормується харчування, одяг, житло і т.д. До того ще треба додати закон про обов'язок праці і примусовий розподіл робітної сили на праці, за яким робітник не має права ані залишити місце своєї праці, ані перейти на інше місце без дозволу регулюючих органів. Легко зрозуміти, в якій мірі

залежить життя кожної людини в цій системі від доброзичливого ставлення до неї усіх тих органів, що керують усім її життям, і як тяжко може бути нехтований чужоземець-емігрант, позбавлений захисту своєї держави, коли до нього всі ті органи поставляться недоброзичливо. Це вже можна спостережати і тепер, коли хто небудь з емігрантів пробує включитися в німецьке народне господарство: він не може дістати дозволу на відкриття власного підприємства, а коли, за допомогою окупаційної влади, дістає, то не дістане сирівця, папири, матеріалів, устаткування і т.д.. Коли ж він йде на працю до німецького підприємства, то, незалежно від своєї кваліфікації, дістає лише найтяжчу, найнекваліфікованішу і найгірше оплачувану роботу. До того ще додається загально недоброзичливе ставлення усього населення. Якщо самі німці, в наслідок програної війни та обов'язку відбудови спричинених нею спустошень у себе і в інших країнах, довгі роки будуть нести великі господарські і празні тягарі та жити на дуже низькому життєвому рівні, то емігрант з тих тягарів нестиме на своїх плечах найтяжчі. Коротко кажучи включитися нам в німецьке народне господарство, означало б майже те саме, що повернутися до того стану, в якому перебували наші скитальці на примусових працях в Німеччині за часів війни.

Ясно, що ні з морального, ні з матеріального боку це для нас неможливе та й було б тяжкою несправедливістю, коли б так сталося.

Але, коли ми не можемо залишатися в Німеччині, ні вертатися на батьківщину, то залишається лише один вихід - їхати до інших країн і шукати кращої долі.

І приходить пора, коли ця справа конкретно встає перед нами, бо незабаром УНРРА припинить свою опіку над нами і Організація Об'єднаних Націй змушена буде остаточно розв'язати питання про місце нашого дальшого перебування і нашу долю.

Але куди і як їхати?

Очевидно, розв'язка цього питання великою мірою буде залежати від Організації Об'єднаних Держав та від тих держав, які погодяться прийняти нас до себе. Але це залежатиме до якоїсь міри і від нас самих, якщо ми зуміємо організовано поставитися до цієї справи, зв'язатися з тими державами, домовитися з ними про умови переселення і організовано підготувати та перевести його.

І тут ми мусимо відкрито сказати хто ми, що ми, й чого хочемо.

Ми зазначили, що ми не заробітчанська індивідуальна еміграція, до якої держави-господарі досі звикли, а масова еміграція з причин політичних, національних і релігійних переслідувань. Проте ця еміграція не складається з політичних інтелігентів, а з людей найрізноманітніших суспільних верств, які вийшли з батьківщини здебільшого зі своїми родинами. Серед нас є коло 40% селян, коло 20% робітників, та 15% ремісників, тоб то коло 75% безпосередніх продуцентів і лише 25% людей інтелектуальних професій різного роду, в тому числі священники, учителі, лікарі, інженери й техніки різних фахів, вчені, письменники, журналісти, мистці, різні підприємці, купці і т.д. Словом ми становимо повне суспільство зі всіма його складовими елементами. Це суспільство живе організованими громадами, в яких інтелігенція навіть в еміграційних умовах виконує свої суспільні функції: проводить церкву, школи, пресу, спорт, мистецтво, кооперацію і т.д. Ці громади мають свої виборні самоврядувальні органи, які об'єднані загальними для нашої еміграції і також виборними органами.

Отже наша сучасна еміграція нагадує відому вже з попередньої історії масову еміграцію з причин релігійних переслідувань /бури, меноніти, духобори та інші/, що поклала початок колонізації

багатьох теперішніх культурних країн.

Така масова і суспільно організована еміграція завдасть менше організаційного клопоту всім установам, причетним до справи її переселення і всякій державі, що прийме її до себе. Вона також дасть швидчий і кращий господарчий ефект у місці нового поселення, ніж неорганізована, розпорошена, а тому безпорадна маса індивідуальних імігрантів. Труднощі, зв'язані з незнанням мови, незнанням нових обставин і нового характеру господарської діяльності, труднощі керівництва, обслуговування, розподілу на працю, різного роду контролю і т.д. далеко легше розв'язуються з організованою громадою, що має своє відповідальне керівництво, своїх перекладачів, технічних інструкторів і організаторів, ніж з натовпом окремих осіб.

Але така організована громада має також свої вимоги і мусить ті вимоги ставити. І ми також мусимо ставити свої вимоги, чи радше побажання що до переселення та вперто їх обстоювати.

Перша наша вимога: щоб наша іміграція була б масовою до тої чи іншої держави. Ми не хочемо розпорошуватися, але хочемо мати змогу допомагати один одному і спільними силами організувати своє нове життя.

Друга наша вимога, - щоб наша іміграція була би суспільно комплексною, тобто не складалася з самих робітників або селян, а з різних суспільних елементів у тому числі й людей інтелектуальних і технічних фахів, що могли б обслуговувати нашу іміграцію в технічному і культурному відношенні.

Третя наша вимога, - ми хочемо поселятися компактно в певних місцевостях з тієї самої причини - потреби взаємодопомоги. Найкраще ми хотіли б оселятися більшими, наперед організованими громадами на вільних землях, де б наші селяни, робітники і ремісники могли розбудувати своє нове господарче і суспільне життя, та утримувати в своїх рядах людей інтелектуальної праці, що їх обслуговують.

Нарешті наша четверта вимога, - щоб нам вільно було зберегти нашу віру і церкву зі своїми священиками, нашу школу зі своїми учителями і нашу культуру. Можливо, що ця остання вимога буде найменш приємною для держав-господарів, але ми мусимо сказати, що наша віра і культура для нас найдорожчий скарб, який ми винесли з собою на еміграцію і який хочемо зберегти, а тому й ця умова для нас основна. Ми не колонізаційний авангард будь-якої держави, що збереженням своєї національної свідомості створив би для держави-господаря загрозу, що буде помагати експансії матірньої держави. Ми як раз своєї національної держави не маємо, а та держава, з меж якої ми вийшли, це імперіалістичний поневолювач нашого народу і крайня ворожа для нас з національних і політичних мотивів, тому ми не можемо бути її помішниками у воєнній чи політичній експансії проти інших народів, а навпаки найбільш послідовними і рішучими її противниками. Ми просимо притулку у дружніх народів і за той притулок ми й діти наші будемо вдячні на все життя. Ми будемо найменш вибагливими, найдоляльнішими членами нового суспільства, найбільш сумлінними і виконливими громадянами держави-господаря, бо ми зазнали великого лиха й біди і вміємо вдовольнятися малим, але ми просимо залишити нам нашу душу.

Ми надіємося, що знайдуться народи, які зрозуміють нас і прихильно поставляться до цих наших побажань.

Ясна річ, що тільки організовано та одноставно виступаючи в справах переселення перед чужоземними чинниками, та зберігаючи внутрішню єдність, ми зможемо мати надію договоритися з ними в бажаному для нас напрямі і забезпечити собі здійснення умов тої угоди.

Імміграція до чужих країн справа складна, відповідальна і навіть страшна. Нездалий вибір місця для поселення, важкі або згубні умови фінансування, при тому недостатня договореність з урядами в справі загальних умов переселення та правного становища іммігрантів, нарешті невідповідність до імміграції самих переселенців або неорганізованість їх — все це може спричинитися не тільки до тяжких наслідків для переселенців у господарському, правному та національно-культурному відношенні, але навіть і до загибелі багатьох тисяч людей, як то довела минула практика української імміграції до країн Південної Америки.

Країни, що потребують іммігрантів для заселення неосвоєних просторів, мають багато районів з несприятливими а часом і цілком згубними для наших людей кліматичними умовами. Це особливо торкається тропічних країн. Так само є місцевості з надто несприятливими для поселенців господарськими умовами.

Тимчасом держави, а особливо деякі фірми, що мають дешево закуплені великі земельні простори, іноді зацікавлені заселити іммігрантами в першу чергу саме ті несприятливі місцевості, бо ж вони здебільшого найменш заселені, а природні їх багатства найменш засвоєні.

Тому вибір місця поселення вимагає великої обережності, попередньої обізнаності і точної договореності з відповідними урядами. Це тим важніше, що наші люди в масі своїй не мають матеріальних засобів і тому змушені будуть користатися з кредиту на переїзд, на прожиття в перший час після приїзду на місце поселення, на закуп землі та на устаткування свого господарства на новому місці. Кредити людини втягнуть і позбавляють можливості руху, отже такий, обтяжений боргами і зобов'язаннями поселенець, не може так легко залишити місцевість, у якій поселився, якщо вона пізніше виявиться непридатною до життя. Умови і джерела кредитування мають при тому також велике значіння. Ясно що й тут потрібна попередня організована договореність з відповідними чинниками про фінансування переселення та його умови.

Щоб переселенці могли швидко освоїтися з новими обставинами життя, на місці свого поселення, треба скоро приступити до господарювання та успішно його провадити, до того треба бути наперед вже підготовленим. Переселенці мусять завчасно дізнатися, якого роду господарську діяльність має провадити там кожний з них і до тої діяльності приготуватися. Але мало ще знати, напр., що можна буде зайняти у сільському господарстві, треба ще знати, якого характеру має бути те господарство: чи скотарсько-молочне, чи збіжжєве, чи садівничо-городнє, чи, зрештою, обробляти різного роду технічні культури і які саме. Слід зважити, що там можуть бути культури, яких наші люди не знають /кава, бавовна і т.п./ а ті культури, що їх ми знаємо, інакше обробляються, у зв'язку з іншими кліматичними умовами. Тому треба наперед зі всім тим ознайомитися і пройти відповідний вишкіл, особливо для тих, хто сподівається зробитися самостійним фермером, а не робітником на чужій фермі. До речі сказати, свідомство про відповідний вишкіл у багатьох випадках допоможе швидче дістати право на самостійне господарювання, чи то в сільському господарстві, чи в ремеслі.

Жадна господарська діяльність не може наладитися без розподілу праці і співпраці різних фахів. Фермер не може обійтися без коваля, столяра, агронома, кожний поселенець не може обійтися без шевця, кравця, слюсара; кожному потрібний слященик, учитель і т.д.

Щоб усе життя поселенців на новому місці швидко налагодилось все це мусить бути з'організоване наперед у формі готових поселенських громад, у яких кожний знав би свою роль та готовився до її виконання. Очевидно, ми заздалегідь повинні знати, де оселиться кожна громада, в якій кількості, що саме вона там буде жити і що для цієї роботи потрібне. Тоді, на підставі цих даних мусять такі громади вже тут формуватися. Але ясно, що не можна формувати цих громад теоретично, так собі списуючи людей і не знаючи, в які умови і на яку господарську діяльність вони призначаться. Навіть різні побутові справи, не кажучи вже про господарські, вимагають різної підготовки залежно від умов життя на новому місці.

Очевидно, що не досить також теоретичної інформації про умови життя та господарювання в місцях поселення. Потрібно, щоб наші представники наперед поїхали і познайомилися з запропонованими місцями поселення наших громад з умовами тамешнього життя та характером і потребми тамешнього господарювання. Найкраще, коли б ці люди могли бути послані звідціль, але на кожний випадок можна доручити це зробити тамешнім українцям, з тим, що за першої змоги туди поїхали б наші представники. Ці представники могли б також авторитетно догворитися з відповідними урядами про місцевості і умови нашого поселення та з різними фірмами про господарче устаткування наших переселенців.

Тільки після точної договоренности з належними чинниками про місцевості переселення, розмір громад, та умови поселення і його фінансування, і після ознайомлення через наших представників з умовами життя та господарювання у призначених для поселення місцевостях, — можливо в належний спосіб організувати й підготувати переселенські громади. Інакше це все була б неповажна справа.

Це не означає однак, що наші люди не повинні взагалі підготуватися до переселення, ах поки не одержать докладних відомостей про його місце та умови.

Кожний майбутній переселенець мусить готуватися до переселення з той спосіб, що мусить вирішити для себе; чи його фах придатний для застосування на чужині. В першому випадкові він мусить його всіляко підвищувати, поповнювати і пристосовувати до можливих відмін у новому місці. Напр. селяни мусять знайомитися з новими культурами в країнах можливого поселення, з способами господарювання в субтропічних і тропічних місцевостях, з різними сільсько-господарськими машинами, навчитися керувати трактором і автомашиною і т.д.

В другому випадкові, тобто коли фах переселенця або не може бути застосований на чужині, це особливо торкається багатьох інтелігентних фахів, такий переселенець мусить набути собі про запас один або два інші, загально потрібні фахи, щоб міг на перший час одержати якусь кваліфіковану працю на чужині. Тим часом, якщо його теперішній фах має значіння для української культури, то не слід забувати і його в тій надії, що на випадок поселення українців більшими громадами, він зможе застосувати також і цей фах. Нарешті усім треба вчитися чужоземних мов, найкраще англійської, яка скрізь найбільше знана.

Всі ці заходи індивідуальної підготовки переселенців вимагають організації різного роду курсів для фахового вишколу, а головне відвідування тих курсів, що організовані, які не завжди достатньою мірою відвідуються.

Крім індивідуальної підготовки до переселення мусить провадитися широка і організована громадська підготовка. Перше її завдання — це докладний облік усіх переселенців та їх фахів. Без цього неможливо ні планувати переселення, ні договорюватися з державами про іміграцію, ні формувати переселенських громад.

Далі потрібно вивчати можливості переселення до різних країн, знайомитися з умовами життя в них та наві'язувати зв'язки з відповідними урядами та іншими чинниками і договорюватися з ними про дозвіл на іміграцію наших людей, чисельність її, місце розташування, характер господарської діяльності, умови переселення, фінансування, забезпечення землею і т.д., а також посилати наших представників до тих країн для ознайомлення з тим усім на місці. Аж тоді вже організувати переселенські громади і саме переселення.

Хто це все має робити?

Якщо ми не хочемо розпоробитися і пізніше втратити своє національне обличчя, не хочемо стати жертвою обману спекуляції та експлуатації, або й навіть загинути десь у тропічних болотах, або один з одним конкурувати перед чужинцями і тим самим знижувати їх повагу до нас і дати їм змогу погіршити також загальні умови нашої іміграції, якщо ми хочемо один одному помагати і тим зберегти себе фізично, господарчо і культурно... то ми мусимо усю підготовку до переселення та саме переселення проводити спільно, єдиним фронтом і організовано громадським способом.

Це діло ми повинні зробити власними руками під проводом тих самих наших виборних громадських органів, яким ми довірили охорону своїх прав, які керують нашим культурним і громадським життям на окупованій Німеччині та по інших країнах і які уже фактично цю підготовку проводять. Дивись про це повідомлення Української Центральної Переселенчої Комісії, надруковане в 2-му числі "Переселенця".

Ця комісія працює при ЦДУЕ, має свої філіяли при Обласних Комітетах і при табірних радах.

Ці комісії вже перевели загальний перепис усіх українців, що бажають переселитися з усіма даними, що саме потрібні для переселення /освіта, фах, працездатність і т.п./. На підставі цього перепису буде плануватися переселення, даватися заявки до різних країн та формуватимуться переселенчі громади.

Перепис це не закінчений в англійській та французькій окупаційних зонах, та, на жаль, деякі окремі табори американської зони чи власне не досить громадсько наставлене їх керівництво/ не провели у себе перепису і тим виключають ці табори з переселенчого обрахунку. Також окремі люди, не побоявшись дати дуже детальні відомості до чужинських органів, не побажали зареєструватися в переселенських комісіях, які записують далеко менше даних і то таких, що лише технічно потрібні для організації переселення. Ці помилки, безумовно, слід виправити і то в як найкоротшому часі.

Центральна Переселенча Комісія пов'язалася з українськими комітетами закордоном і доручила їм, і також багатьом окремим українцям, збирати інформації про можливості і умови переселення до різних країн і наві'язувати зносини в цій справі з різними державними та іншими чинниками.

При декотрих закордонних українських комітетах також організовано переселенські комісії на зразок нашої, які спеціально тими справами займаються. Нарешті сама наша комісія наві'язує безпосередні стосунки з різними державними чинниками.

Комісія не має змоги широко оголошувати інформації про свою роботу, це і не завжди доцільне, але табори і громади, що мають свою місцеву переселенчу чи переписну комісію, можуть завжди одержувати інформації через живий зв'язок з Центральною Комісією.

Чи стоїть справа з переселенням українських емігрантів?

Багато країн уже виявило своє бажання прийняти імігрантів

/Аргентина, Бразилія, Венесуела, Колумбія, Сан Домінго, Уругвай, Парагвай, Чилі, Куба та інші/ З'окрема Парагвайський уряд постановив 7 червня ц.р. прийняти 100.000 спеціально українських емігрантів з Європи. Більшість з цих країн готові вже зараз прийняти імігрантів.

Інші деякі країни планують взагалі дуже велику іміграцію для себе і між іншим погоджуються прийняти також ДП з Німеччини. Це - Канада, Австралія, Південна Африка а також і невелику кількість ДП мають прийняти Об'єднані держави Північної Америки. З'окрема Сенатська Комісія в Канаді спеціально обговорювала питання про допущення в Канаду українських емігрантів з Німеччини і позитивно розв'язала це питання. Лише докладну кількість імігрантів кожної нації ці держави ще не визначили, та не вказали, коли саме зможуть їх прийняти.

Коли звести разом уся заплановану названими державами потребу імігрантів, то вона вже сягає кільканадцять мільйонів людей, в той час як усіх ДП різних національностей з Німеччини менше мільйона і то це з них майже половину мають репатріювати.

З того видно, що місця для імігрантів не забракне.

Але треба мати на увазі, що справа переселення затримується не через брак місця куди їхати, не за браком транспорту, а через те, що для емігрантів з Німеччини це не вирішена міжнародними чинниками і тому за винятком ефідевітчиків /людей, що мають в США і Канаді своїх родичів, які гарантують оплату їх переїзду та утримання на місцях, ніхто не може дістати дозволу на виїзд з окупаційної зони, хоч би він і мав згоду на в'їзд під тої чи іншої країни. Через те саме це не дозволено тим країнам відкрити на окупаційних зонах свої консулти, які могли б оформлювати в'їзд імігрантів до них. І поки не буде вирішення тих міжнародних чинників у цій справі, всі розмови про конкретний виїзд не матимуть під собою ґрунту.

Так само незідомо, чи буде дозволено їхати кожному, куди він хоче і може, тобто чи буде дозволено різним країнам, що потребують імігрантів, вільно вербувати їх для себе і вільно вивозити, чи ДП будуть в той чи інший спосіб планоно розподілені і вивезені.

Проте ми повинні готуватися і бути готовими організовано зустрінути кожне розв'язання цієї проблеми.

III.

Із сказаного видно, яка складна, небезпечна і ще не вирішена справа переселення, і тому вона потребує обережності, і великої організованості в підготовці та переведенні.

Тим часом наші люди, живучи під сталим страхом перед різними репатріаційними заходами та експериментами, готові кинутися куди завгодно і як завгодно, аби лише вирватися з стану інтернування в окупаційній зоні. Цей настрій використовують різні люди, групи, часом навіть корпорації з метою матеріальної або політичної спекуляції, або просто безвідповідальні особи, яким не дає спокою організаційна сверблячка.

Все частіше pojawiaються різного роду "організатори" переселення, окремі або групові з-поміж наших людей або з чужих національних груп, які організують переселенчі громади з наших людей, провадять запис переселенців і при тому здебільшого стягають зі слот їх клієнтів чималі гроші, а часом печуть на тому що й політичну печеню, вимагаючи запису наляканого емігранта до тої чи іншої чужої йому церкви або іншої національної групи, як головної умови для запису його на переселення.

При тому ці люди або не мають жадних підстав для вербування, або мають лише теоретичну підставу, що та чи інша держава згоджується прийняти імігрантів, або, нарешті, мають неофіційне доручення від якогось державного чинника або фірми на вербування людей, але зеленого поняття не мають в якій місцевості та в яких умовах мають тих людей поселити. Бо їм зовсім байдужі інтереси тих людей, а важні лише свої власні шкурні інтереси.

Майже всі країни, які планують допустити іміграцію, бажають дістати головню селян і робітників, не завжди охоче погоджуються на ремісників і зовсім не цікавляться інтелігенцією і згоджуються їх прийняти лише в певному відсоткові в складі продуктивних імігрантських громад.

Тому знаходяться свої та чужі інтелігенти, що організують групу з селян та робітників лише для того, щоб мати змогу виїхати з ними за океан, а їм байдуже, на які умови поїде громада, бо там вони знайдуть собі свій шлях, а громада нехай собі виконує свої зобов'язання.

Ми рішуче перестарегасмо українських емігрантів перед такими безвідповідальними спекулятивними та егоїстичними організаторами і взагалі перед різного роду сепаратними переселенчими акціями, які розбивають наш єдиний фронт навіть тоді, коли мають під собою будьякі реальні підстави. Треба всім пам'ятати, що коли б яка-небудь окрема група людей і справді одержала якісь конкретні можливості переселення, навіть трохи кращі від загального рівня умов, який здобуде собі наш організований загаль, то відірвавшись від того загалу, вони ризикують втратити своє національне обличчя і не зможуть достатньою мірою забезпечити собі фактичне і довготривале виконання державами-господарями тих гарних обіцянок, які було їм дано.

Тому слід триматися разом, підтримувати Центр, навіть тоді, коли здається, що він працює нібито мляво, чи не досить успішно. Треба тому активно допомагати Центральній Переселенчій Комісії своїми знаннями, інформаціями, зв'язками, а не зачинати сепаратну будьяку групову акцію. І у всякому разі кожен групує акцію треба координувати і погоджувати з загальною, поєднуючи її з Центральною Переселенчою Комісією. Пам'ятайте, що хапатися за щобудь немає підстав, бо запис на іміграцію однаково ще не дає змоги виїхати таким способом і уникнути всіх запланованих репатріаційних заходів. Поки ці заходи не переведені, правдоподібно і не буде можливості виїхати, коли ж вони закінчатся і людина дістане право на вільний виїзд, тоді не буде вже потреби хапатися за щобудь.

А нашим людям радимо берегтися всяких егоїстів, отаманів, пройдисвітів, або чужинецьких агентур, бо то ще найменше буде лихо, якщо пропадуть лише гроші, віддані безвідповідальним людям, але куди гірше лихо буде, коли ті люди виявляться настільки безвідповідальними, що завезуть в тропічне болото або на іншу біду.

Свою справу доручайте своїм виборним людям і поєднуйте її з загальною справою, і ми тим краще організуємо її, чим краще організують цю справу табори. Бо єднання — велика сила, а об'єднані ми легше поборемо всі труднощі і переселення та обжитку на нових місцях.

В. П.

=====

Планивання масового переселення за океан.

Новий аргентинський іміграційний закон саме тепер обговорюється в парламенті, очевидно, незабаром його буде оголошено. Однак деякі відомості про ці нові правила вже появились в газетах. Відомо, напр., що аргентинські націоналістичні кола гостро виступають проти організації чисто національних осель. Деякі ж, більш тверезі голоси, кажуть знову, що не слід йти слідами за Бразилією, а навпаки треба доброзичливо ставитися до переселенців. Взагалі Аргентина — це свободолюбива держава, вона не знає національного гнету, не забороняє видавати газет національними мовами поселенців, провадити навчання рідної мови

в школах. Проте молодь мусить обов'язково вивчати в школах державну аргентинську — еспанську мову.

Дося в Аргентині не було окремих державних установ, які б займалися розселенням поселенців на місцях. Цією справою керували різні компанії і банки, які видавали переселенцям потрібні кредитові позики для розбудовання їх господарства. Для організації свого господарства переселенець мусів мати невелику суму грошей, яка вистарчала б йому на будову хати й закуп найпотрібнішого знаряддя, як лопати, мотики, сокири, плуга тощо. Для заupu іншого знаряддя, а також засівного зерна переселенець діставав позику, яку сплачував не грошами, а збіжжям після жнив.

Поселенець рівнож мусів мати невелику суму грошей на купівлю землі, звичайно 15 % від її загальної ціни. Кожен міг купити скільки бажав. Решта грошей за землю переселенець оплачував річними ратами впродовж 15 до 49 років, залежно від місцевого звичаю. Звичайно переселенці купували 20 і більше гектарів.

Як нам відомо в Аргентині зараз провадиться наради в справі допомоги переселенцям-рільникам, щоб вони як найскорше стали самостійними господарями. Для цього конче потрібні значні кредити. В зв'язку з цим Аргентина плянує допустити кількост тисяч переселенців впродовж короткого часу. Ця кількість переселенців є частиною 10-ти літнього плану, який передбачає переселення коло 4 мільйонів людей на терен Аргентини.

Поселенці компанії і банки, власники великих обшарів вільної землі та деякі великі поміщики давали поселенцям: 1 — 2 корови, 2 — 4 кози, 1 — 2 свині, 8 — 10 курок та харчі до перших жнив — без цього селянин не може розпочати свою працю. Щоправда, аргентинський уряд цим ділом не займався, але новий закон має передбачати таку допомогу переселенцям. Однак аргентинська влада гадає кошти цієї допомоги віднести на міжнародній фонд допомоги ДП, що його мають утворити Об'єднані Нації.

В справі іміграції до Аргентини, крім інформації Українського Допомогового Комітету в Аргентині маємо ще інформації від аргентинських консулатів в Цюриху і Антверпені. Недавно був представник аргентинського консуляту в Антверпені, у Франкфурті, який у відповідних установах американської зони виянював, хто і скільки осіб ДП бажали б імігрувати до Аргентини. Цей представник мав розмову з різними еміграційними національними делегаціями, виянював різні питання щодо переселення. В основному розмова і переговори з ним зводяться ось до чого:

1/ Аргентинський уряд не хоче провадити переговорів з кожним переселенцем зокрема, а лише з їх національними представниками і окремими групами понад 2000 чоловіка.

2/ Уряд зацікавлений в цьому, щоб наwerbувати як найбільшу кількість переселенців.

3/ Подобиць про поселювання і допомогу представник аргентинського консуляту зараз не може подати, а лише після повернення з Аргентини.

З іншого джерела нас повідомляють, що аргентинські великі землевласники дуже зацікавлені в якнайскорійшій колонізації їх великих просторів поселенцями і вже розпочали відповідну акцію в Буенос-Айрі.

Парагвай.

У цьому числі нашого журналу друкуємо матеріали про новий парагвайський іміграційний закон, в яком зібрано основні правові засади в справі переселення до Парагваю. З цих матеріалів видно, що парагвайський уряд поселюватиме окремих переселенців або неорганізовані менші їх групи там, де це, за планом, йому буде вигідно.

Інша справа, чи це буде вигідно для переселенців. У дальшій частині цього закону показано ясно, що з юридичними особами, отже з організаціями переселенців, уряд говоритиме окремо. З повідомлення Українського Допомогового Комітету в Буенос Айрес вияснюється, що національні групи повинні самі подавати Переговори та подавати списки осіб, які бажають імігрувати до Парагваю в двох примірниках до парагвайського консуляту в Римі і рівночасно надсилати такі ж списки і прохання, також в двох примірниках, до Українського Допомогового Комітету в Буенос Айрес для прискорення дозволу на візд до Парагваю.

Парагвайський уряд займається досить широко акцією поселення європейських переселенців-рільників. З одержаних нами інформацій видно, що Парагвай - перша з держав, яка готова вже незабаром проводити переселення на ділі.

У слідуєчому числі нашого журналу подамо докладніші дані про кліматичні і господарські умови цієї країни, які представляються назагал для нас доволі несприятливими.

Ч і л і.

Досі нам лише відомо, що чилійський уряд та чилійський Гіпотечний Банк розробляють тепер поселенчу програму в Чилі та почали підготовчу працю для прийняття великої кількості переселенців. Проте конкретних даних ще немає.

Венецуела.

Венецуельський уряд згодився прийняти необхідну кількість переселенців-рільників, а також робітників різних фахів. Умови переселення ще невідомі, інформації про них подамо після закінчення переговорів з представниками венецуельського уряду. Переїзд до Венесуели має би бути коштом держави.

К а н а д а.

За відомостями канадійських українських газет, уряд погодився на переселення 10.000 рільничих родин до Канади, передбачаючи обгосподарювати 10.8 мільйонів гектарів землі. Канада, за залогом Сенатської Комісії, гостро потребує рільничих, промислових і допоміжних робітників, ремісників, яких мали б випробувати в невеликих ремісничих робітах, а також ремісників-майстрів, що могли б працювати в самостійних робітах. Крім того, Канада хоче прийняти науковців і техніків різних фахів. Однак мусимо зазначити, що канадійський уряд офіційно ще не видав відповідного розпорядження. Ми одержали один приватний лист з Канади від 16. серпня ц.р., де пишеться, що "до Канади почали впускати, але не загаль, а тільки батьків, неодружених дітей до 18 років життя, небогів та небог до 16 літ віку, а також тих, що мають гроші купити собі тут фарму, або кохати віяні або знайомі їм куплять, чи подарують."

Однак ми сподіємся, що деось пересели право на візд до Канади стане поширене й на інші особи."

oooooOooooo

АРГЕНТИНА І ПАРАГВАЙ ЗГОДУЮТЬСЯ ПРИЙНЯТИ СКИТАЛЬЦІВ.

На лист Центральної Переселенчої Комісії до різних українських допомогових організацій за океаном ми одержали першу відповідь від Українського допомогового Комітету при Аргентинському Червоному Хресті в Буенос Айрес від 16.серпня ц.р. за підписом п.А. Білопольського.

Текст цього листа такий:

"Український допомоговий Комітет в Аргентині робить старання в Аргентинській дирекції Еміграції про впуснення до Аргентини 100.000 українських скитальців.

Справа на добрій дорозі, і є надія, що вдасться одержати цей дозвіл, бо аргентинський уряд виявляє зацікавлення до збільшення кількості населення.

Наші заходи перед Парагвайським урядом також дали успішні наслідки, і для цього Комітетом одкрита декретом Президента ч.13.979 від 6.червня 1946 року імігаційна квота в 100.000 душ.

Візи до Парагваю видаються групами по кількадесять душ. Технічно найбільше багати списки від 40 до 160 осіб. Впускають тільки хліборобів, які зобов'язуються по приїзді поселитись на землі. Між хліборобами в кожному списку можуть бути 15% ремісників і 5% культурних робітників для обслуговування колонії.

Хліборобів пускають і на особисте прохання, натомість інші емігранти мають бути в списках з додержанням процентної норми. Перевірки, чи дана особа дійсно хлібороб, консули не роблять, але тут можуть виникнути труднощі, які зрештою удасться поладити.

В справі перевозу не можемо подати Вам конкретних відомостей. Комітет засобів немає, а парагвайський уряд не може дозволити собі на такий видаток. Регулярного пасажирського руху до Європи немає. Робимо всякі заходи, які ще не дали помітних наслідків.

Аргентинський уряд планує перевіз імігрантів власними засобами. Над умовами, чи безплатно, чи на кредит, чи за зниженою ціною, - зараз йдуть дискусії.

За всяких умов, хто приїде за допомогою держави, буде зобов'язаний поселитися на землі у віддалених від центрів околицях.

Наразі миємо Вам вислати візу до Парагваю і просимо придати спис бажаючих приїхати з поданням таких даних: прізвище /для жінок також дівче/, ім'я, вік, місце народження, заняття, номер і назва документа. На списку бажано вказати яке є велике місто в сусідній державі /Бельгії, Голандії, Франції, Швейцарії чи Італії/, або через який порт найвигідніше було б Вам виїздити. Це потрібно для того, щоб знати, на яке Парагвайське Консульство має бути вислана віза. Подорож коштує, за тутешніми інформаціями, коє 350 сл.

В справі, коли, як і з якими документами будуть випущені скитальці з Німеччини і Австрії, ми не маємо інформації".

До листу додана така приписка: "Просимо притосуватися до поданих вказівок і вислати спис осіб, бажаючих виїхати до Парагваю. Пізніший переїзд з Парагваю до Аргентини утруднений, але можливий!"

УКРАЇНСКА ІМІГРАЦІЯ ДО ПАРАГВАЮ, ВЕНЕЦУЕЛИ, КОЛУМБІЇ та АРГЕНТИНИ.

6. червня ц.р. парагвайський уряд схвалив постанову, якою дозволяється віїзд до Парагваю 100.000 українських емігрантів з Німеччини та Європи, в тому числі 80% селян і 20% інших професій. Візи на віїзд будуть видаватися безплатно. Є відомості, що ця постанова уряду виникла в наслідок ініціативи та клопотавь деяких українців, що живуть від довгого часу в Парагваї.

Нещодавно ми одержали листа і текст оголошення до редакції наших пресових органів від українського адвоката мгра Палашевського з Ліндау, який повідомляє, що дістав приватне доручення від свого приятеля в Парагваї провадити запит бажуючих їхати до парагваю з Німеччини. Він попереджує у тому листі, що в Парагваї тропічний, дуже важкий для наших людей клімат, і, що кохний, хто хоче туди їхати, мусить добре над цим заставитися. Зрештою деякі українці, що живуть там довго, доробилися великого маітку.

Ми мусимо поставитися з признанням до парагвайського уряду, що видав подану постанову та до всіх тих людей, до тому допомогли. Проте так само, як і мгр Палашевський, мусимо підтвердити, що парагвайський клімат, особливо в деяких місцевостях країни, досить важко переноситься нашими людьми. Але в окремі місцевості Парагваю, де клімат менше шкідливий для наших людей.

Отже з цього випливає, що справа з переселенням до Парагваю, може бути з'ясована лише після точного визначення місцевостей, в яких могли б наші імігранти поселитися, а також детальних умов іміграції.

Переселенча комісія вживає заходів до з'ясування цих справ та до виілки наших представників до Парагваю для ознайомлення з справою на місці. Без того не слід провадити жадного приватного вербування до Парагваю.

Деякі закордонні українці, що мають зв'язок з Венецією та Колумбією, пропонують організувати дві перші громади по 1000 родин кожна для виїзду до цих країн. Одна громада мала б складатися переважно зі скотарів-молочарів, друга — мішана з робітників, різного роду ремісників та фахівців.

Як у випадку з Парагваєм, переселенча комісія вважає, що для того потрібне точне з'ясування можливості переселення та місцевостей і умов поселення, і відповідно до того запропонувала допустити віїзд наших представників до цих країн для вивчення справи на місці.

Венеція та Колумбія також положені в тропічному поясі під самим рівником. детальнімі відомості про них будуть подані в нашому журналі.

За інформаціями, одержаними Переселенчою комісією від представника Аргентинського консуляту, Аргентинський уряд має намір прийняти імігрантів з числа дп до 200.000 чоловік до цього 1946 року і 200.000 в 1947 році. Потрібні переважно селяни, хоч допускається до 20% інших професій. Уряд має кредитувати переселенців на кошти подорожі і дати їм землю з державних фондів на довготермінову сплату.

Переселенча комісія робить заходи для з'ясування докладних можливостей та умов української іміграції до Аргентини, яку вважає

за одну з найбільш придатних країн для поселення, українців з огляду на кліматичні та господарські умови, вигідні до українських та на деякі можливості полегші для українського культурного життя.

Від Редакції.

Наші кореспонденти з Америки подають, що є можливість поселити у Венесуелі /або в Колумбії/ до 2000 родин молочарів, хліборобів, ремісників і інших фахівців. Однак воно переселення комісія вважає, що остаточної згоди на поселення ми дати не можемо, поки не з'ясується справа, в якій саме околицях мають бути оселені наші люди, чи відповідає нам клімат тих околиць і господарчі умови. Оскільки справа набере реального значення, комісія виставляє бажання, щоб уряд призначив наших делегатів /ходоки/ в кількості 3 - 4 людей, щоб вони могли перевірити всі дані й переконатися в дійсній придатності теренів для переселення.

ЦІКАВІ НОВИНИ.

ВІЗА НА ВІЗИ ДО КУБИ.

Губанський Консулат в Женеві оголошує прохання для одержання переселенчих віз до Куби. Прохання окремих переселенців, або переселенчих організацій про візи треба подати прямо до Іміграційного Уряду в Гаванні, столиці Куби. Звичайно після провірення прохання візи видаються після оплати 200 доларів і складення кавції, на час побуту на Кубі, в сумі 300 доларів. Діти до 18 літ не платять нічого за візи. Першенство не дається ніяким національностям.

"

"

БРАК ФАРМЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ У КАНАДІ.

Брак робітників на фермах зростає, хоч платня для них є досить висока. На преріях платня одинокого робітника від 75 доларів до 85 доларів місячно; в Британській колонії від 75 доларів до 90 доларів місячно, а від 90 доларів до 110 доларів для жонатого; в Онтеріо одинокий робітник дістає від 70 доларів до 80 доларів місячно, а жонатий на 25 доларів більше. В додатку він дістає харч та мешкання.

Отже жонатий робітник на фермі в Онтеріо, що заробляє 100 доларів місячно і має мешкання, стоїть фінансово краще, як службовець в установі, або міський робітник, що дістає 60 до 70 центів на годину, але платить за свій харч та мешкання. Проте брак робітників на фермах збільшується.

"Український Голос" Вінніпег, ч. 19. 1916.

КОРАБЛІ ДЛЯ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ.

Радіо з Лондону від 16.8.46 повідомляє, що у канадському сенаті обговорювалася справа про найширше використання еміграції з Європи. Для цього гадають звільнити чимало кораблів та організувати в Європі спеціальні установи для вибору емігрантів.

XXXXX

УМОВИ ЕМІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ ДО ФРАНЦІЇ.

У Франції відчувається великий недостаток різних робітників, зокрема рілньничих, що пояснюється малим природним приростом населення та постійним відпливом французької людности з сіл до міст. Щоб не допустити до цілковитої руїни сільського господарства, за великого розвитку промислу країни, французька влада вже давно поповнювала кадри сільських робітників імміграцією з інших країв. Очевидно, ця імміграційна політика була диктована інтересами французької держави і розраховувана на швидку асиміляцію чужинців. Однак досвід з італійськими, польськими і інш. робітниками показав, що чужинці дуже відпорні на асиміляцію, а особливо у випадку масового поселення чужинців в одній околиці компактною масою. Зараз уряд Франції намагається якнайбільше розпорошувати новоприбулих іммігрантів. Навіть ціле законодавство щодо чужинців так побудоване, щоб чужинець бачив інтерес в натуралізації, а тим самим, у розумінні французів і в асиміляції. З огляду на те, навіть коли б було допущено еміграцію українських збігців до Франції, вигляди на поселення їх компактною масою невеликі.

Звичайно вербування робітників у Франції відбувається на підставі контрактів праці. Рід і час праці обмежені контрактом. По виконанні першого контракту праці, робітник має змогу підписати інший контракт, але тільки в тій самій галузі господарства. Перехід робітника з одної галузі господарства до другої /особливо з рілньництва/ затруднений.

Рілльні робітники. Чужинці законтрактовані до різних робіт, перший час можуть працювати тільки як звичайні робітники. Доки новоприбулий робітник не одержить особистих документів /карта ідентичности на 1 -- 2 роки/ не може ані винаймати, ані набувати на власність нерухомости. Щойно після 2 -- 3 річного побуту у Франції чужинець дістає документи, які надають йому право, а рілльничі робітникам дають змогу винаймати чи навіть купувати ферму.

Щороку пересічно сто тисяч французького населення відходить з сіл до міст. З цієї причини в рілньництві може знайти працю 25.000 а то й більше наших втікачів, якщо взяти на увагу замкнення еміграції до Франції з країв середньої Європи, які великою мірою покривали попит на робітників у Франції.

Найкращі можливості прожитку й заробітку у Франції саме на селі. Рілльні робітники заробляють у Франції від 2 -- 4 тисяч фр. на місяць, крім мешкання і їжі, залежно від департаменту і роду роботи. Якоїнебудь єдиної норми заробітної платні для рілльних робітників у Франції нема. Кожен департамент має свої окремі норми. Умова з працедавцем і рід виконуваної роботи мають такий вплив на заробітну платню.

Для орієнтації подаємо оплату праці в Північному департаменту:

За 1 годину праці звичайний рілньничий робітник одержує	17,50 фр.
спеціалізований робітник.....	20,15 "
шофера або візника	22,75 "
робітник на фермі.....	23,65 "
коваль, пастух худоби, вівчар, свинар,	
наставник.....	26,50 "

Останнім часом французький уряд гадає підвищити платню робітникам приблизно на 25%. З платні відтягається на жарчі у день 30 фр. За рік робітник повинен мати 2.400 годік праці. Якщо

має 2.400 – 2.800 годин праці, його заробітна платня підвищується на 2%, а крім того за пророблені години понад 2.800, робітник одержує 50% більше від основної платні за годину. На час жнив заробітна платня підвищується на 50%, при зведенні збіжжя 100%.

Платня для жінок значно нижча, вона складає коло $\frac{3}{4}$ заробітку чоловіка, при чому узалежнена від роду виконуваної роботи.

Працедавець зобов'язаний дати робітникові житлове приміщення. Таке приміщення може бути різне: хата з 2 – 3 кімнат, або також нічліг у стайні. Зараз по війні відчувається нестача житлових будинків на селі. Життєвий рівень французького села дуже високий, а високі ціни за роботу рілльничого робітника мають запобігти відходо́ві сільського населення до міста.

Фармери. Після 2 – 3 річного побуту рілльний робітник дістає змогу винайняти собі, або навіть купити ферму. В різних департаментах Франції є різні фарми: збіжєві, городничі, садівничі, випас худоби, винниці і т.п., але така різноманітність типу господарства, вимагає великої спеціалізації фармерів.

У Франції нема установ, які б займалися винаймом або продажом фарм. Зайняті в сільському господарстві українці можуть бути помічними у вишукуванні вільних фарм. Законодавства про рілльничі артілі у Франції нема, але практично організацію таких артілів можна перевести.

Є два роди винайму фарми: спілка з власником, коли піднаймає, перебирає фарму, а після року ділиться прибутками наполовину, або звичайний винайм за готівку. Перший рід згідно з опінією досвідчених фармерів дуже небажаний, особливо для початку́чих. Невміле ведення господарства або якись непорозуміння можуть довести піднаймача майже до невілльництва, до праці на свого патрона на довгі роки. Тому – більше зустрічається винайм фарм за готівку. Для винайму малої фарми до 20 га потрібна готівка у висоті 400 – 500 тисяч фр. при узглядненні нинішніх цін, при чому найдорожче коштує живий інвентар. Для невеликої фарми потрібні є: пара коней ціною 200.000 фр. або пара волів чи коров 100.000 фр., віз 25.000 фр. Решта квоти припадає на закупно дрібного інвентаря і оплату винайму. Ціна винайму фарми дуже різна, залежно від землі і роду фарми /7-20 тисяч від га/.

Для виконуючих фармерські роботи допускається банкові кредити. Після одного року праці фармер може дістати кредиту 25% вартости майна, після третього року до 40%, а по дев'яти роках навіть 80% вартости майна.

/Усіх українських фармерів у Франції є понад 500. Фарми ці щодо величини дуже різні – від 10 – 200 га. Річний дохід деяких наших фармерів доходить міліона фр. річно/.

Гірництво і т.д. Подібно, як у рілльництві великий попит у Франції на робітників: фабричних, гірників, будівельних робітників і т.д. Зараз до гірництва може бути прийнятих до 12.000 робітників. Гірничі робітники перед приступленням до праці мусять пройти через лікарську комісію. Держава забезпечує гірників з родинами, мешканнями /бараки, або окремі деревляні ділянки/. Гірники належать до найкраще платної категорії робітників. Платня від 5 – 8.000 фр. місячно. Давно в гірництві працюючі робітники одержують навіть понад 10.000 фр. місячно. Крім основного заробітку гірники одержують спеціальні додатки й нагороди. Висота винагороди узалежнена від скількості літ праці.

В теперішньому повоєнному часі при розбудові французького господарського життя щораз більший попит на різного рода робітників у промислі. Платня від 25 – 45 фр. за годину й не залежна від роду виконуваної роботи і спеціальності. Для фабричних робітників, які живуть по містах є певні труднощі з мешканнями. Одначе, якщо уряд буде масово переводити іміграцію, то прибувші будуть забезпечені приміщеннями. Робітники з родиною одержують полегші щодо податків і окремі додатки на родину залежно від кількості дітей. Додаток цей побирають родичі на дітей до 16 року життя /шкільний вік/. Платня працюючого робітника голови родини разом з додатками вповні вжстарчала для удержання родини.

Ремісники. Так само, як сільські робітники, ремісники не можуть після приїзду до Франції вести власний верстат. Вони можуть працювати як робітники у французьких фірмах. Щойно по одержанні карти ідентичности на 1 – 3 роки ремісник чужинець має право закладати власний верстат, але дозвіл на ведення підприємства дуже тяжко чужинцеві дістати з огляду на велику конкуренцію французьких ремісників. Одначе зараз можливо обминути труднощі з полагодженням формальностей в організації підприємства чужинцеві організуванням виробничих кооператив, в яких чужинці як члени власного кооперативного підприємства могли б самі організувати працю і роздобути засоби на прожиток. Ремісники побдинокх спеціальностей можуть організуватися у виробничі кооперативи як шевська, кравецька, маллярська електротехнічна і т.д. при чому звичайним членом кооперативи може бути навіть свій іммігрант. Тільки члени управи мусять мати важні французькі документи а жигант повинен бути французьким громадянином. Три до пять зорганізованих кооператив можуть утворити вже власний ревізійний союз, який має дбати про оправність роботи підлеглих кооперативів. Усі самостійні ремісники заробляють дуже добре /кралець за пята убрання бере 5 – 8.000 тисяч фр. при чому роботи має дуже багато, швець заробляє місячно 15 – 20.000 фр./

Інтелігенція. Усі дипломовані фахівці можуть в промислі /інженери/ виконувати роботу незалежну від диплому за своїм знанням, як фахівці. Є запотребування на: рисівників, калькуляторів, конотрукторів, при чому очевидно необхідне знання мови. При знанні мови положення чужинця інженера, доброго спеціаліста вирівнюється майже до французького інженера.

Агрономи /хйба як фермери/, ліоніки, архітекти, лікарі, геометри, правники не можуть виконувати своїх фахів, але всі вони можуть працювати як фахівці під фірмою французів. Дипломовані чужинці можуть виїздити до французьких кдлоній, одначе життєві умовини там для наших людей дуже невідповідні.

Усім, що приїжджають до Франції є необхідним знання французької мови. Кожний робітник зі знанням мови може дуже скоро дати собі раду, а для виконання якої небудь професії без знання французької мови не можна і думати. Для цього треба для охочих виїхати до Франції організувати курси французької мови.

Емігруючі до Франції мусять бути готові на початкові труднощі, які випливають з незнання обставин, умовин і системи праці, труднощів з приміщенням і т.д. Натомість обсервуючи наших давно прибулих робітників на які то не було б роботі можна ствердити, що умовини, які вони тут мають, цілком задовольняючі для культурного і достатного життя робітника. Охочі працювати можуть бути певні, що роботу знайдуть а працюючи, зможуть зовсім задовільно жити й дати прожиток родині.

Супроти мало розвиненого українського життя, інтелігенти

менше практичних фахів /філософи, правники і т.д./, знайдуть труднощі у підшуванні відповідного заняття, однак приїзд нових іммігрантів похвалить організаційне життя українців а для його розбудови все будуть потрібні ініціативні, енергійні люди, які організуватимуть українське життя а при тому знайдуть можливості заробітку /школи, культ-освітні організації, організатори кооператив і т.д./.

Українська Еміграційна Комісія у Франції.

ВЕНЕЦУЕЛА ПРАГНЕ РОЗБУДУВАТИ КРАЇНУ

/ Лист з Венесуели /.

Від українця-скитальця, що опинився у Венесуелі, Об'єднаний Український Американський Допомогсвий Комітет у Омадехі одержав дуже цікавого листа, що подає інформації про тамтешні відносини та про спроможності імміграції до Венесуели. Лист цей подаємо в деякому скороченні.

"З подякою підтверджую одержання Вашої цінної відповіді. Бажаю адресу з Шікаго від Вас одержав, за що окремо дякую.

Ви запитуєте які є життєві відносини у Венесуелі - та чи є можливості більшої імміграції. Постараюся Вам дати відповідь на це питання, бо я живу тут третій місяць.

Умовини життєві є тут зносні, а можливості заробітку достаточні. У всіх ділянках відчувається брак рук до праці. Для умової праці є потрібне знання еспанської мови, для фізичної праці необмежені можливості. Помимо дорожнечі, яка тут панує /денний прожиток коштує 2 - 3 долари/ люди достатньо тут заробляють. Більші звання, як лікарі і адвокати, без повторення іспитів не можуть вільно практикувати. Від купця і промисловця не вимагають жадних кваліфікацій і кожен може робити, до йому подобається.

Структура господарча Венесуели опирається на досить багатому, в світовім масштабі, нафтовому промислі, як головному продукті експортовому. Промисл консумпційний робить тільки перші кроки. Рільництво занепадає, бо робітник рільний утікає до крає платного промислу нафтового. Краєві продукти рільні є багато дорожчі, як у сусідніх державах. Однак, експортуючи нафту, Венесуела має в спроможі імпортувати не тільки всі товари фабричні, але також у більшості живностеві артикули. Імпорт приходить з різних держав, а головні зі Злучених Держав Америки. Усіх товарів є багато у вільній торгівлі за виїмком самоходів і аксесорій, які надходять, але повільно.

Тенденція уряду Венесуели створити краєвий промисл і розбудувати рільництво. З цієї причини, напр., у Швейцарії консулат венесуельський видавав імміграційні візи без труднощів для усіх - крім жидів. Найважливіша вимога була переказати тисячу франків до Венесуели для прожитку після в'їзду, поки іммігрант не улагодиться. При колективних еміграціях, а спеціально еспанців і португальців, уряд покривав кошти подорожі. Можливості імміграції до Венесуели великі, бо край майже два рази більший від України, а населення має тільки 4 мільйони. Земля урожайна і два рази у рік є жива. Край стало протегуемалу імміграцію. Відносно осіб без батьківщини в Європі, уряд згодився на велику, однак обмежену, імміграцію /кількадесят тисяч осіб/.

Поруч гарних старін життя у Венесуелі є рівнож і злі сто-

рони. А саме клімат тропічний не є зручним для українця, ще й до того в старшому віці.

Столиця Венесуелі, Каракас, знаходиться у кліматично здоровій гірській ділянці, на висоті тисяч метрів над рівнем моря і має біля 800 тисяч мешканців. З приватних картрових будинків по всьому місту виростають модерні з і в поверхові кам'яниці. Місто централізоване урядами, населення столиці займається головне торгівлею, а там вертати і де-не-де фабрика. Справді народним засобом комунікації є мотор. Коли можна побачити це на перегонах на відокремлі, бика і когута на улюблених тут грищах. Осели розводять овочі лінивим мешканцям до кожної хати. Червоної фарби тут землі, червоним черепом кріті хати і на червоно фарбують стіни.

Північно-американський капітал все більше і більше ангажується тут в нафтовий промисел, копальні золота, діамантові копні і каучукові плантації.

Вертати до справи нашої еміграції, розкинувшись по різних зонах окупації в Європі, то у Венесуелі була б можливість жити. Така іміграція повинна провадитись організованим шляхом. Було б доцільним і для справи велими корисним, коли б представник нашого комітету приїхав сюди і за підтримкою тутешньої емібації Злучених держав переговорив у цій справі з урядом Венесуелі. Тільки безпосередній контакт може дати окремий і позитивний результат. Наразі знаходжуся тут я один і на матеріалі це на другого українця. Проте повідомляю про малі /по кількості/ незорганізовані групи старих емігрантів польських і російських та найбільшу зорганізовану 15 тисячну групу латвійську.

Меч і тишу, що відістався з Європи, означає хотів би почути хочби рідний звук".

"Америка" ч. 71.

ТАКЕ ВЕНЕСУЕЛА?

Щоб ознайомити наших читачів з Венесуелою, мище подіаємо короткий економічно-географічний огляд її терену.

Венесуела - одна з північних держав Південної Америки межує на півночі з карибійським морем з береговою лінією в 1.750 миль, на сході - з Бритійською Гвіаною, на південній сході - з Бразилією і на заході та південному заході - з Колумбією. Загальна площа Венесуельської Республіки - 377,144 миль, загальна кількість населення - коло 4 міль чоловік. Столиця Каракас нараховує 377.481 мешканців. Венесуела складається з 20 автономних штатів, федерального дистрикту та двох територій. До складу Венесуельської Республіки входять 72 острови. Найбільший з них острів Маргарита /20-40 миль/, з якого створено штат Лорс Еспарту, є важливим центром першів.

Ріка Ориноко - третя найбільша ріка в Південній Америці, з довжинами олює коло 1/5 країни, тягнеться на 1.100 миль та має 13,5 миль шириною в кінці дельти. Уся ця річкова система має величезне значення для розвитку всього господарства Венесуелі, стучи важливим кільцем в транспортному господарстві Республіки.

Кліматичні умови для нас, українців, несприятливі. Венесуела цілком лежить в гарячій зоні. Південний кордон досягає меж

ше одного ступеня до екватора. Північна точка - 12°11'. Берли східні. Андів, а також північні покриті густими лісами. Високі плато забезпечують прекрасну паму для худоби. Клімат - тропічний в центральному Уліно та в прибережних районах стає лагідним на висоті між 1.800 до 6.000 футів і ходинний у гірських місцевостях.

Рільництво та нафтова промисловість головні промисли краю. 20% всього населення /або коло 75% zatrudнених/ зайняті в першому. Кава є панівною експортною культурою і лише другою - нафта. Інші важливі експортні продукти : какао, тростина, тропічні боби, шкіра та каучук. Імпортують текстильні товари, машини, залізні товари, харчові продукти та наркотики.

Венецуела - одна з найбагатших на нафту країн у світі. З інших корисних копалин добувають золото, мідь, вугілля, сімь, залізо, цинк, азбест та діаманти. Венецуела має досить розвинуте залізничне сполучення та крім того має понад 6.000 миль гостинців. Венецуела має конституцію, проголошену 11 липня 1958 р. є основним державним законом, що регулює права й обов'язки громадян, визначає права президента, сенату й парламенту. Вона регулює умови праці, визначає певну суму з прибутків підприємств на обов'язкове забезпечення, визнає професійні спілки та колективну угоду, 8-ми годинний робітничий день і т.д. Чоловіки понад 21 рік мають право голосу.

Уряд президента Ісаїа Медіни скінчено /в жовтні 1958 р./ та встановлено тимчасовий уряд з Ромулом Бетанкортом, який виконує обов'язки президента. Урядова мова у Венецуелі єспанська. Релігія більшості населення римо-католицька, іншим релігійним візанням забезпечено свободу.

Вся освіта, включаючи коледжі - вільна. Першо - і друго-ступенева освіта - обов'язкова.

БРАЗИЛІЯ ВИВЧАЄ МОЖЛИВОСТІ ІМІГРАЦІЇ.

Українській газеті "Вісті" до виходить у Бельгії повідомлено недавно про заходи нашої бразилійської збігців з Європи до Бразилії. З повідомлення Агенції Ройтера видно, що бразилійський міністер колонізації п. Лосон Алберто, після повернення з Америки, оголосив, що у кінці цього місяця виїде до Бразилії окрема комісія під контролем ООН, завданням якої буде на місці визначити можливості поселення в Бразилії збігців, які тепер знаходяться в центральній Європі. Бразилія згодилася прийняти до себе 100.000 емігрантів, кошти перевезення яких мали б покрити ООН, але поселення їх було б забезпечене бразилійським урядом. Вибір емігрантів у таборах у Німеччині та Австрії буде зроблено урядовими бразилійськими амбасад в Європі. Рівночасно вважають за можливе розселення в Бразилії частини воїнів колишнього корпусу ген.Андерса.

"Вісті" ч. 21./Бельгія/.

Ці перші емігранти везли з собою в нову "обітовану землю" свою "кінську силу", якої Канада потребувала, щоб перетворити свої пустирі в пащадний край, і цінні скарби української культури, до чого, окрім кінця, від денационалізаційних впливів чужого оточення.

Сама еміграція до Канади не була плановою. Не було плановості і в розмірах її переселенців у самій Канаді. Еміграція оселялась у тій частині, що найбільше потребувала робочих рук, чи то в багатому на потенційальні можливості канадському рільництві, чи при будові залізниць, промислових осередків тощо.

Іміграція до Канади до першої світової війни рекрутувалася з українських громадян Австро-Угорської та Російської імперій і лише після 1 18 року починають напливати й інші слов'янські та східні народи, а серед них поляки, румуни, чехи, словінці, росіяни тощо.

Серед канадійського населення організовані українці займають четверте місце, а їх кількість, згідно з переписом 1911 року, становила 305.669 осіб. /За цими віроповіддями - це кількість далеко більша/.

В такій і впертій праці минали довгі роки, коли українська еміграція в Канаді пристосувалася до нових обставин, господарсько акліматизувалася, зміцилася з новим оточенням і виборозила собі місце вартостевого члена загально-канадської спільноти.

Першою інституцією, що збрала багато уваги й захоїв української еміграції в Канаді, була українська церква: греко-католицька і православна.

Різні організації, що повстали в Канаді з ініціативи церков-
них чинників і їм підлеглі, тепер дають широку допомогу українській

молоді, що студіює в різних школах, університетах тощо.

Греко-католицьких і православних парафій в 1943 році було 656, а разом з парафіями євангеліцькими 709.

Українська молодь об'єднана в академічних організаціях, що організаційно очолюють: Союз Української Молоді Канади, Українське Католицьке Юнацтво та Молодь Українських Націоналістів.

Українське жіноцтво створило свої жіночі організації, що їх очолює організація українок Канади і має широке поле для праці на теренішких і передусім добродійних організацій.

Українське робітництво має свій союз робітничих організацій, а фермери – робітничо-фермерський Дім.

У шкільній мережі працює до 800 кваліфікованих учителів, а організаційна мережа охоплює тут 405 громадських домів і 1429 різних товариств на фермах, по містечках і містах.

Як стверджено на 1-му всеканадійському конгресі українців Канади, згадана вище організаційна мережа дуже мала порівняно до кількості українських емігрантів в Канаді.

В районах більшого скупчення українців досить розвинена українська торгівля, зокрема в галузі споживчій і будівельній, існує чимало українських готелів, ресторанів тощо. Але в цій ділянці життя канадійських українців відчувається брак централізації. Українська кооперація в Канаді мало розвинена. Існує лише дві українські гуртівні: в Вінніпегу і в Едмонтоні.

Участь українців у загальному політичному житті Канади віддзеркалюється в чисельній українській парламентарній репрезентації. В 1943 році українці в Канаді мали 11 послів, серед них одного в домінільному парламенті і десять у провінційних, а саме: 7 у Манітобі, 1 у Саскачевані і 2 в Альберті.

Вибори до парламентів характеризувала випадковість, а сама кількість послів порівняно до українського населення Канади могла бути вдвоє більшою.

Досить поважною була участь канадійських українців у воєнних зусиллях Канади під час останньої світової війни.

До збройної служби в Бритійській армії вписалося до 35.000 українських добровільців, що становило 11% українського населення Канади. В армії було до двох сот старшин, а ще більше підстаршин. Серед старшин: 1 підполковник, 5 майорів, 25 капітанів, решта різних нижчих ранг. до цього слід додати 15 лікарів, польових священиків тощо.

Ще далеко до останньої світової війни серед української еміграції в Канаді повстала думка об'єднання українського організаційного дорібку і українських творчих зусиль в єдиний національний фронт. Над реалізацією цієї думки працювали найкращі сили українського активу в Канаді.

Віна ще більше підкреслила потребу скерування всіх творчих зусиль в єдине загально-національне річище і створення єдиного українського репрезентаційного центру.

17.11.1941 року в процесі об'єднання двох українських комітетів повстав єдиний Комітет Українців Канади. На чолі його став відомий українській еміграції в Європі о. др. Кушнір.

Комітет Українців Канади має нині 130 відділів. Під впливом Комітету перебуває преса, а саме: 5 тижневиків, 1 півтижневик, 6 двотижневиків тощо.

До засад і завдань, що поставив Комітет Українців Канади перед собою в моменті повстання, між іншим, належали: допомога Канаді в час війни і в повоєнній реконструкції та висвітлювання українських проблем у Канаді і в Європі.

22 - 24 червня 1943 року відбувся імпозантний Перший Конгрес

Канадійських Українців, де взяли участь 600 делегатів і численні гості з різних ~~сторін~~ країн Канади.

Конгрес організував Комітет Українців Канади, що складався з п'ятьох високоавторитетних організацій доміняльного значіння, а саме Братства Апостолів Канади, Союзу Українців-Самостійників, Українського Національного Об'єднання, Союзу Гетьманців-державників та Союзу Українських Робітничих Організацій.

Комітет Українців Канади відзначив свято об'єднання й перемоги. Ці дні, як це підкреслено в численних промовах на Конгресі, стали переломовими моментами в житті українців у Канаді і завершили перший том історії цього 50-ти літнього життя.

Комітет Українців Канади скликав II-й Конгрес канадійських українців, що 4-6 червня ц.р. відбувся в Торонто. На цьому конгресі обмірковувано напрями, якими має йти праця українського загалу в Канаді. На ньому ж українці Канади склали другий іспит своєї зрілості, як "громадин Канади і як канадійської галузь українського народу"...

ди"/. /Із книги "Перший Воеканадійський Конгрес Українців Кана-

Г. ДЯЛОВЕЦКИЙ.

ЛИТІ І ЗАРОБОТОК ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ В АВСТРАЛІЇ.

В Австралії нема харчової кризи і нема раціонування харчових продуктів, бо всі є у вільному продажу і довоєнної якості. Бракує цигарок і тютюну.

Взуття досить, лише текстильні вироби продаються за картками. Ціни на товари й продукти помірковані.

Загально беручи австралійський уряд ставиться прихильно до переселенців, коли ці прибувають з Англії і англійських домінії та колоній. Австралія потребує переселенців для яких місця в Австралії багато, проте слід підкреслити, що Австралія рахує на англійських переселенців, для яких не потрібно ніяких дозволів на візд. На другому місці австралійська влада ставить переселенців з скандинавських держав /Швецію, Норвегію, також Данію/, а інших європейців аж на останньому місці.

Хоч імміграційна, переселенча політика австралійської влади теоретично не виключає ні одного народу проте на практиці не англіїців зустрічають значні труднощі да деяке навіть вороже ставлення з боку австралійського населення, яке бачить у них своїх конкурентів. Не дивлячись на це в Австралії коло 14.000 італійців і 2.000 німців. Тепер обидва ці народи не мають можливості емігрувати до Австралії.

Австралія вийшла з другої світової війни на знищеною і можливості для підприємчизми, фінансово сильних одиниць великі. Але загально беручи переселенців муомть бути готовим до нових форм життя і заробітку, муомть пристосовуватися. Австралія має чимало нових родів промислових підприємств, які зародилися під час війни, вона поводі стає самовистарчальною.

Зараз, а може ще триватиме ще довгий час, транспортні можливості для перевезення переселенців з Європи до Австралії будуть обмежені. Всі пароплави зайняті владою для перевозу австралійських воєнків з різних фронтів до Австралії, яких ще коло 700.000. Цих воєнків в першу чергу треба розмістити на працю. Проте безсумнівно знайдеться ще багато вільних місць для праці скропейських

переселенців.

Пересічний тижневий заробіток чоловіка в Австралії 5 ф. шт. Ремісники заробляють більше як приміром: пекарі й столярі по 7 ф. шт., електро-механіки 6 ф. шт. і т.д.

Відемний бік умов життя - брак помешкань. Урядова статистика вказує на брак 250.000 хат для одної родини, які треба побудувати впродовж 4 - 5 років.

Візд до Австралії для чужинців можливий лише на підставі попереднього дозволу, який видає іміграційний департамент у Камберре. Для одержання цього дозволу з Камберра в Австралії треба виновнити відповідні формуляри, які можна дістати в англійських консулятах, або просто від Високого Комісара Австралії в Лондоні /адреса в ред. "Переселенця".Ред./ . Як правило уряд вимагає, щоб кожний переселенець мав деяку суму грошей для прожитку поки не знайде собі праці. В останніх роках ця сума становила 200 ф. шт.

Брак робочих рук відчувається в Австралії в таких ділянках праці: дом. прислуга, рілньничі робітники, технічний персонал і промислові фахівці. Торговельні і купецькі працівники не можуть знайти пристосування, тому не радимо їхати до Австралії. Фахівці вільних професій повинні найперше в кожному випадкові окремо інформуватися в Австралії про можливості знайти працю.

Своїм підсонням Австралія, за винятком північних тропічних місцевостей - надається для європейців. Старшим особам, понад 40 літ, з причини труднощі для їх віку акліматизації і пристосування до австралійських відносин, клімату, харчування і т.д. не слід поселятися в Австралії.

Австралія має добрі умови для переселенців, особливо цілих сіл-родин, які бажають працювати в сільському господарстві.

Підсоння в Австралії дуже нерівне і через це сільсько-господарство має спекулятивний характер. Умови купна і оренди дуже різноманітні. Оренда землі зустрічається найчастіше після "фармерської" системи, при якій власник ріллі дає рілньничі знаряддя і машини в орендар приводить власну худобу. Жнива - дохід ділять порівному Ця засада оренди має багато відмін.

Слід відзначити, що австралійці неприхильно ставляться до поселення національними групами.

Законом визначено найменша тижнева платня для тричленної родини 5 ф. шт. Це сума при сьгоднішніх цінах вистарчає в Австралії лише для дуже обмежених видатків родини, а у місті вона недостатня.

Переселенець за теперішніх умов, після приїзду, залишений цілком сам на себе, бо нема ніяких державних установ, що могли б йому допомогти.

"Інформ.Сервіс".

— §§§§§§ —

Н. ВІРТЬ ПРОДІСВІТАМ І С. УКАРЦІМ.

В ч.2 нашого журналу "Переселенець" ми звертали увагу наших читачів "...доб вони обережно ставилися до всякого роду приватних чи фірмових "рідних" та чужинських вербувальників на виїзд..."

Деякі інформації, де їх одержено за останній час цілком

підтверджує діяльність такої думки.

В німецьких газетах, між іншим в "Рейнішер Меркур" з 19 серпня 1946, розміщено повідомлення - застереження Інтернаціонального Червоного Хреста в Женеві з приводу того, що безвідповідальні діяльність приватні агентства для німецьких та інших переселенців, щоб використати їх окремі становища. При цьому зазначено - "Такі агентства з цілком неперетрібні, бо переселення німців за океан у найближчий час не передбачається". Це застереження, як бачимо, отосується лише німців, але помічено, що саме ці німецькі агентства з огляду на велике зацікавлення в справі еміграції широких верств чужинців, вербують також іноді і наших людей.

Ось приклад. У Монзоні на Вестермаршфелд. Зборганізовано німецьку агентство якого-сь Ганса Росса, яка протягом декількох тижнів записує німців і чужинців для виїзду до Бразилії. Сьогодні цю організацію п. Ганс Росс, керівник "Надгетовчого Комітету товариства для розробки праці в Бразилії на р. Амазонці". Цей комітет, як повідомляється з проспекту, виданого Росом, складається з вчених та техніків і має своїм завданням, за допомогою найновіших технічних засобів використання обширних лісових областей Амазонки, які мають стати "життєвим простором" для мільйонів людей усіх національностей, головним чином, для тих, що позбавлені можливості повернення на батьківщину.

В проспекті обговорюються питання одорожжя з боку переселенців, система оплати праці, забезпечення їм тощо. Особи, які записуються на виїзд перш за все мають внести вступний внесок в розмірі 25 н.м. Перший транспорт переселенців передбачається відправити у жовтні ц.р.

Але ж ... надії цих людей на переселення не є випливаю, запис зараз вже припинено, при чому з бора п. Г. Роса одержано таке цікаве повідомлення: "За роз'ясненням відповісти на американських чинників переселення до Бразилії зараз є неможливе, отже проситься не турбувати нас більше в цій справі..." Але поки що гроші пропадуть...

Що це не єдиний факт, свідчить також і коротка об'ява, розміщена в "Рейнішер Меркур" ч. 45, 16.8.1946: - "Хто хоче переселитися до Бразилії?" /Інформації подає К. Додерер, Гойзінг /Рейн/ ч. 149. Немає підстав сподіватися, що ці приватні агентства має будьякі реальні можливості укласти перебірок великі трудові нагляд практичного переведення на океан, як вони це настання не буде остаточно роз'яснено належними урядовими чинниками.

Ми застерігаємо наших переселенців - не вірте різким прохвистам, ошуканцям без огляду на це, чи це є приватні особи чи установи, чи свої "рідні" чи чужинецькі, бо вони на обдурюванні наших емігрантів хотять грошечки зібрати.

Справою організованого масового переселення наших експатріантів займається Центральна Переселенча Комісія, вона проводить відповідні переговори з відповідними урядовими чинниками як на території Німеччини, так і поза її межами через своїх уповноважених представників.

-----XOXOX-----

II.

[illegible]

ОРГАНИЗАЦІЇ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ. ОСЕЛЬ.

= . = . = . = . = . = . = . = . = . = . = . = . = . = . = .

Як організувати оселі за океаном?

Організація осель колоній є ділом дуже поважним, яке вимагає передбачливості, знання діла, енергії і організаційного змісту.

Від способу і практики та організації заснування осель залежить не тільки відношення влади держави та її колонізаційних урядів та установ, але і ступінь підтримки переселенців у нових оселях.

6 два, засадничі роки організації оселі: а/ організація нової оселі поруч старої оселі земляків, давнішніх переселенців та б/ оселі в новому переселенчому районі.

У першому випадку нові переселенці мають поміч, підтримку та інформацію з боку старих переселенців, мають налаштовану комунікацію, чого в другому випадку немає.

Заснування нових осель не є ділом новим для багатьох народів. Групи переселенців окладають договори з державними імміграційними урядами, або з великими колонізаційними банками, чи компаніями, власниками великих колонізаційних теренів про умови поселення, набуття землі на власність по низькій ціні і на довготрітні сплати не готівкою а звичайно річковими продуктами. При великих групах переселенці дістають терени ще не зовсім заготовлені, без доріг, залізнені, деякі колонізаційні компанії ставлять замість ціни купна іншу умову, напр., збудування переселенцями залізничі, або шляхів-доріг, одержують безплатно харчі, але винагородження за працю не грошима, а наділами землі.

Ряд колонізаційних компаній і банків зобов'язується дати переселенцям харчі в кількості, вистарчаючій до наступних жнив, інвентар рілний, живий і мертвий, засівне зерно, кату і частину ріллі, приготовленої або вже навіть і засіяної. На практиці воно буває по-різному, на це є багато доказів і скарг.

Досвід вказує, що багато груп переселенців дістає нові, незаселені, а також і негосподарені терени для свого поселення. Цим новим поселенцям приходить звичайно /залежно від держави/ будувати дороги, кати, різні господарські будинки і т.д. Це робиться іноді так: кілька більших поселених груп гуртується для заснування кількох осель. Одну з цих осель плинується і розбудовується, як центр, чи то районний, чи повітовий. Це є осередок всього життя і праці. Ця оселя мусить мати на самому початку при заснуванні більшу ніж інші кількість поселенців. Тут будується відразу ряд будинків окремого призначення, як церква і дім священика, лічниці і аптека та будинки для 2 - 3 лікарів і найкращого медичного персоналу. Тут мусять бути інженери-шляховики для будови доріг, мостів і будинків; агрономи - інструктори сільського господарства і рільництва. На початку треба також збудувати млин та електривню і гараж для вантажних авт для зв'язку з найближчою станцією залізниці, бо інакше оселя буде відрізана від світу. Для оселі потрібні різні крамниці, склади рільничого знаряддя, гостинниці, школа з інтернатом для дітей, національні, господарські, культурно-освітні та інші установи.

Також ~~вирішальна~~ оселі мусять мати ~~необхідне~~ положення в центрі району ~~таких~~ оселі і звідси йдуть ~~дороги~~ до дальших вже менших оселі. ~~Вони~~ також мусять мати не лише рільників, але й різних фахівців і ремісників, як сажарі, шевці, крапці, ковалі і т.д.

Нові ~~оселі~~ переселенцям доводиться вирубувати ліси для придбання ~~необхідної~~ ріллі. Таку важку роботу не можна провадити лише ручним ~~інструментом~~. Вона вимагає фахового знання і механіків. Корчучим ~~лісам~~ треба готувати одночасно будівельний матеріал для будови житлових будинків, а для цього потрібні тартаки, стовп'ярі, теслі, будівельні майстри, мулярі, бляхарі, токарі, бондарі і т.д.

З цього видно, скільки потрібнуть нові оселі різних фабричних виробів, починаючи від замків і ~~замків~~ для дверей, вікон та меблів, ~~для~~ урядового урядження, знаряддя ~~для~~ розвитку рілництва, огородництва, садівництва та інших діяльностей господарства та наладнання побуту переселенців. Це все треба ~~інше~~ довозити з більших міст, отже з самих початків приїзду переселенців треба поставити на належну висоту організацію закупу і доставки цих товарів. З часом та впродовж першого року треба також наладжити організацію збуту сільсько-господарських продуктів, що має вирішальне значення для розвитку нових оселі і заробітків переселенців.

Вирішальним чинником в цій діяльності є наладження коріг і транспорту для довозу всього потрібного і ~~виносу~~ готових продуктів, отже оселі мусять мати відповідну кількість вантажних і особових авт, автобусів і т.д. Це в свою чергу викликає потребу не лише відповідної кількості шоферів і автомеханіків, а й відповідної кількості репараційних верстатів з уладженням ~~для~~ всякого роду менших і більших авторемонтів з відповідними фаховими силами, інженером-механіком і керуючим підприємцем. Ці верстати, звичайно, є так організовані і устатковані, що можуть ремонтувати різні машини і т.ін.

Оселі мусять також мати автомашини для довозу бензину, сільськогосподарських матеріалів та інше.

Організація нових оселі не зможе обійтися без будівництва церкви, поштовець у кожній оселі. Релігійне життя не обійдеться без постійного купування всяких потрібних річей для церкви і молитовень та для самих поселенців. Цим справами, звичайно, керуватимуть самі об'єднані.

Лікарі мусять тут організувати першу медичний персонал для лічниці і деяка амбулаторія для першої допомоги з більш віддалених віл районного осередку оселі. Лікарі мусять зацікавитися з медичною літературою про тамтешні хвороби.

Нові роди рільничих культур у державі нового поселення, нові сільсько-господарські обставини, підсоння, відмінне від нашого в Європі, вимагає перевишколення населенців, а це в свою чергу вимагає фахових інструкторських сил для організації відчитів по оселях, курсів для доросту - молоді. Потрібні агрономи-рільники, агрономи-садівники, інженери-землеміри, шляхові і т.д. Усі вони мусять на місці хоч би теоретично зацікавитися з умовами нового краю та умовами їх праці за фахом, та поповнити свої фахові знання, придбати деяке фахове приладдя і інструменти, потрібні для виконуваних їх обов'язків і праці. Це саме відноситься і до тих фахівців, котрі будуть організувати і керувати працями при вирубуванні та корчуванні лісів і т.д.

Отже на місці поселення для всіх нас відкривається дуже широке поле до праці і підвалини її мусять бути правильно збудовані вже з самого початку.

Потрібні фахові сили для розпланування і вибору найдогідніших місць для організації осель, розпланування районкової оселі, розпланування діляниць окремих осель і окремих господарств у оселях.

Конче потрібно своєчасно організувати учительські сили, заготовити деяку кількість шкільних підручників.

Новим оселям треба буде параз же подбати про організацію дитячих садків і садівничок, щоб матері могли спокійно займатися своєю роботою до до налагодження свого домашнього господарства.

Не можна забувати також про ділянку організації національного, освітнього, культурного та адміністративного і господарського життя і проводів. Ці всі справи, крім адміністративної, заляганні від багань і потреб самих переселенців, бо адміністративна справа залежить від законів і державної організації даної держави.

І ціоцільно, освітнє і культурне життя переселенців не може обійтися без таких установ як: національний комітет, т-ва "Просвіти", "Сільського Господаря" чи "Село-Спільки", читалень, клубів, хорів, аматорських театральних гуртків, церковних братств і рад, свого часопису, відчитів, лекцій різного роду, що інформували б переселенців про умовини нового побуту, нові державні закони та звичай і т.д.

І ця ділянка вимагає старанних приготувань ще тут, а саме - належного підбору людей для окремих ділянок праці. Особи, що будуть займатися тою чи іншою ділянкою праці, мусять заготовити для себе відповідні підручники, книжки, приладдя і т.д., нав'язати зв'язки з нашими організаціями на нових оселях. Слід буде розробити потрібні плани і програми своєї діяльності та узгодити їх.

Підготовча організація потрібна заздалегідь і чимскоріше згідно зі складеним планом. Ці плани можна буде узгодити з можливостями і законами переселенчих держав, згодом для кожної переселенчої держави зокрема.

Конче потрібні де інші факові сили, а саме: осельні секретарі, юристи, адвокат-судя для адміністрації районкової оселі, пошта та інженер-лісовик для правильного ведення лісового господарства цілого району. Цей лісничий мусять ознайомитися з станом дерева і звіриною та способами боротьби і організацією боротьби зі шкідливими тваринами, яких у південно-американських державах не бракує.

Звичайно ця стаття не вичорпує повністю теми організації нових осель. Завданням автора було, опираючись на чужоземну переселенчу літературу, знайти засадничі точки і вказати на konieczність розпочати планування підготовчої праці. Ця праця в основному зводиться до слідуєчого:

1. Вивчення обставин і умовин переселенчих можливостей у кожній державі, де є можливе наше переселення, зокрема, вивчення держав Південної Америки - Канада, Австралія - поскільки туди будуть можливості переселення.

2. Вияснення, скільки і яких факових сил, ремісників, культурно-освітніх робітників, потрібно та скільки і яких осель маємо в наявності, які погодилися емігрувати зі своїми сім'ями.

3. Вияснення скільки оселянських родин і окремих селян, які згодилися емігрувати за океан. На підставі зібраних даних а також даних про потрібну кількість факових сил скласти групи для окремих та районкових осель.

4. Розроблення плану й програми переселення, налагодження зв'язку з організаціями наших старих емігрантів і міграційних установ окремих переселенчих держав, з міжнародними комітетами

допомоги для еміграції в Європу, нашої переселення.

б. Розробити правила для цієї нашої переселенчої акції і праці.

-----0000000-----

ПІКЕТІ РОЗУМІННЯ

З'їзд представників Укр. асоціації допомогових Комітетів у Парижі

29 - 31 жовтня ц.р. в Парижі відбувся з'їзд представників Українських допомогових Комітетів в Європі. Учасники представників українських допомогових Комітетів в Європі в Лондону.

Учасники з'їзду брали: від Американського Комітету - д-р Вол. Галах, Центрального Вура допомогових комітетів - ост. Гроляк, Комітету в Австрії - інж. Кравців та м-р. Савченко, Бельгії - інж. Граб, Мухомович та Прихляк і Красної армії, Українського Червоного Хреста в Швейцарії - н.п. Мерлі і Пасенко, Української соціальної опіки в Франції - проф. Шуморовський, н.п. Процик, Моконич і Шенет. Представники ЦРУБ на з'їзд не змогли прибути через незалежні від них обставини. Крім того було запрошено різні організації, до яких належали також окремі представники, а саме від Українського допомогового Товариства в Парижі - проф. Мухомович та інж. Ніскачевського. Співки Українських Письменників у Німеччині - н.п. Прокоп і Стрижак, Союзу Українок н.п. Г.Коваль, Товариства "Міст" д-р Н. Курковська, Товариства політичних в'язнів - н.п. Вітошицького В. та інших.

З'їзд заслухав доповіді д-ра Галаха, ост. Гроляка та звіти голів Красної допомогових комітетів і обговорив різні справи та напрямки майбутньої роботи комітетів, а також справу переселення українських емігрантів.

В цій справі ухвалено такі резолюції:

1. Силою умов, на вирішення переселенського питання треба зосередити найбільше енергії. Для того Українські Краєві допомогочі комітети мають виділити з-поміж себе переселенчі комісії, до яких одночасно співпрацюватимуть між собою за напрямками, опрацьованими Центральною Переселенчою комісією в Німеччині.

Переселенча акція повинна ґрунтуватися на реальних можливостях та має бути керована практичними методами.

2. Завданням нашої праці в ділянці переселення є подбати:

- а/ про збереження національного обличчя української еміграції на нових теренах;
- б/ про забезпечення фізичного здоров'я і буття нашої еміграції,
- в/ про оборону прав.

Згідно з цим ідеалом нашої переселенчої праці, визнаємо за кончею потребою української еміграції компактною масою та докуцентами до особистої розбудови її господарного і культурного життя...

3. Звертаємося з закликом до українського громадянства Північної Америки й Канади допомогти своїм рідним та іншим численним українським громадянам з нової еміграції в Європі, щоб ці могли емігрувати на Північно-Американський континент.

4. В огляду на сучасну ситуацію, Конференція вважає переселення українців з Австрії за одну з перших проблем.

В.Д.

-----XXXXXX-----

Українські табори в Африці.

Український часопис "Америка" від 11.квітня ц.р. містить 3 світлини з життя українців-скитальців в Африці. Серед них є світлина Української Автокефальної Православної Церкви в Тенжері /Східна Африка/. Парохом є о. Михайло Болериков. Газета подає, що є ще й друга церква в Кідубаго та що взагалі у Східній Африці є 19 українських таборів.

=====

Українські переселенці в Африці.

Значна чисельна група українців з д-р. Романом Могилянським на чолі потрапила до англійської колонії Танганьїки в Африці. Д-р Могилянський був лікарем у Рівному на Волині і в 1940 році був вивезений на Сибір, звідки, як польський горожанин, на підставі умови ген.Сікорського зі Світами, був звільнений, виїхав до Ірану, далі до Малої Азії, а вкінці до Танганьїки.

=====

Переселення до Родезії.

Швейцарське Інформаційне Бюро допомоги Біженцям подає, що до Родезії, Африка, можуть емігрувати без перешкоди горожани Англії і англійських доміній. У першу чергу мають повернутись до Родезії особи, які в наслідок війни виїхали і тепер бажають назад переїхати. Горожани інших держав будуть мати можливість поселитись в Родезії згідом на підставі англійських законів з літ 1914, 1918 і 1922, що регулюють переселення до англійських колоній.

=====

Абіссинія приймає учителів і лікарів.

На запит абіссинської влади про можливість переселення учителів і лікарів до Абіссинії Швейцарське Бюро Допомоги Біженцям одержало таке повідомлення:

Абіссинський міністер виховання повідомляє, що будуть брати під увагу прохання лише тих учителів, які доведуть удостовереними копіями свідств і референціями, що мають відповідну практику та практичні здібності до учительського фаху.

Абіссинський медичний директорат повідомляє, що розглядатиме прохання скремих лікарів, як будуть відповідні умови для їх праці, про це їх обіцяє повідомляти.

=====

Праці для лікарів у французьких колоніях.

Швейцарське Бюро Допомоги Біженцям розумової праці повідомляє, що лікарі-скитальці можуть одержати державну працю у французьких колоніях. Вигляди на посаду мають мати лише молодші, здорові і підприємливі лікарі. Ті, що цікавляться цією справою повинні писемно звернутись до лікарського секретаріату вчезгадаючого бюро, який терешле прохання до Парижу. Адресу секретаріату можна одержати в редакції "Переселенця".

=====

Українці в Палестині.

1943 р. на основі договору між польським емігрантським урядом і Москвою 1.000 кол.польських громадян виїхала з совітського Союзу. Між ними було багато українців. Велика частина українців опинилася в Палестині. З них виростає чимала українська колонія. Ці люди входять до Союзу Українців Британії. З ними зв'язані організаційно також українці з Сирії та Єгипту.

"Час".

=====

Нарада переселенчих комісій.

На початку жовтня ц.р. відбудеться широка нарада представників обласних і таборових українських переселенчих комісій окупаційних зон Німеччини й Австрії, в якій братимуть участь представники українських еміграційних організацій, Греко-Католицької та Української Автокефальної Православної Церкви та запрошені представники науки й української громадськості.

Нарада не тільки підсумує попередню діяльність Центральної переселенчої комісії при ЦПUE та обласних комісій, але й накреслить напрямки для дальшої їхньої праці в ділянці організації масового переселення українських скитальців до різних держав поза Європою, зокрема до ЗДП, Канади, Південної Америки, Австралії тощо.

На порядку дня дискусія: про можливості та засади організації переселення за океан, про діяльність Центральної Переселенчої комісії /інформаційна та статистична секції/, доповіді обласних переселенчих комісій, про перегляд Статуту Центральної Переселенчої комісії, про організацію переселенчих громад та про зміни в складі Переселенчої комісії.

На нараду запрошуються по два представники від кожної Області та одному представникові від таборів, які мають більш ніж 1000 чоловік.

Запрошення висилаються, а хто не одержить, дістане перед початком наради.

=====

Р І З В І С Т К И.Комітет оборони втікачів.

У Лондоні утворився Комітет Оборони Втікачів на чолі з відомим політичним діячем Біверіджем. До складу членів того комітету входить чимало послів англійського парламенту та представників преси. Завдання Комітету - оборона інтересів втікачів від несприятливих форм репатріації та забезпечення їм можливості прожитку до часу їхнього переселення до інших країн.

Цікаво для скитальців.

Канадський часопис "Новий світ" подає до відома всіх скитальців, що мають рідню та знайомих у Бразилії, що вони можуть надсилати запитання та заяви про їх розшуки до цієї газети, оскільки в Бразилії жадного українського часопису нема.

Адреса Редакції: "Н.Ш." Р.С.Бокс 3033, 20-й Карвіс Б'їв, Вінніпег, Ман. Канада.

=====

=====

=====

З М І С Т

журналу "П Е Р Е С Е Л Е Н Е Ц Ї Ч. 3.

1. В.П.	Справа організації переселення.....	Стор. 1
<u>I. РЕАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ПЕРЕСЕЛЕННЯ.</u>		
2.	Вилучення масового переселення за океан.....	9
3.	Аргентина й Парагвай згоджуються прийняти скитальців.....	12
4.	Українська іміграція до Парагваю, Венесуелі, Колумбії та Аргентини.....	13
5.	ЦІКАВІ НОВИНИ.	
	Віза на візд до Куби.....	14
	Брак фермерських робітників у Канаді	"
	Кораблі для переселенців.....	"
6.	Умови еміграції українців до Франції.....	15
7.	Венесуела прагне розбудувати країну /Лист з Венесуелі/.....	18
8.	Що таке Венесуела?.....	19
9.	Бразилія вичає можливості переселення.....	20
10.	Українці в Канаді.....	21
11.	Лити і заробіток переселенців в Австралії.....	23
12.	Бє вірте проїдисвітам і смуканцим!.....	24
<u>II. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕСЕЛЕННЯ ОСЕЛЬ.</u>		
13.	Як організувати оселі за океаном?.....	26
	ЦІКАВІ НОВИНИ:.....	29-31

Додаток до газети "Українська Трибуна"

Licensed by Team 108

Редагує - КОЛІГІЯ.